

DE COM CONVERTIR UN MUSEU EN ARENA

EL MUSEU COM A ESPAI PÚBLIC

Pràctica artística i contextos socials

Cicle a cura d'Oriol Fontdevila

Javier Rodrigo

El museu com a frontissa

Mediacions i friccions entre el museu i la ciutadania

Del 7 de març a l'11 de maig de 2014

«Quina ha estat la teva experiència en relació amb L'Aparador? Com representaries el rol de L'Aparador en tant que element de relació entre l'espai públic, el museu i la ciutadania?» Amb aquestes preguntes, es planteja un darrer moment de debat a l'entorn del Museu Joan Abelló. En aquesta ocasió, es tracta de donar lloc a una reflexió conjunta sobre el museu a partir de repensar L'Aparador en tant que una possible frontissa entre la ciutat, l'art i el museu.

EL CICLE D'EXPOSICIONS *De com convertir el museu en arena* arriba al seu final amb un projecte que es planteja com una avaluació participativa sobre el mateix aparador. Alhora es vol tractar d'un pas endavant en la reflexió a l'entorn de les funcions i els imaginaris que amb el cicle s'ha procurat desplegar a l'entorn dels museus.

El lema *De com convertir un museu en arena* ha servit per impulsar un total de dotze projectes artístics al llarg de quatre anys, els quals han plantejat debats a l'entorn del Museu Joan Abelló en una doble direcció. Per una banda, en una direc-

ció que va de dins cap a fora i que hauria partit de preguntes com les següents: en quina mesura des del museu es pot incidir en debats que incumbeixen diferents sectors de la ciutadania? En quina mesura el museu es planteja com un recurs en relació amb les problemàtiques socials i culturals contemporànies?

El segon moviment de la reflexió, en canvi, porta de fora cap a dins: en quina mesura el museu és un espai públic més de la ciutat amb unes problemàtiques i tensions específiques? I en quina mesura, per tant, també incumbeix a la ciutadania prendre part en la seva resolució

i incidir en els processos de mediació del que es considera el patrimoni cultural?

Els projectes que s'han realitzat al llarg de quatre anys han estat temptatives de resposta, així com prototips que assenyalen no sols envers noves maneres de practicar l'art, sinó també d'entendre les institucions que gestionen la cultura en la nostra societat. Podem pensar el seguit de projectes, per tant, com un seguit de *frontisses*, en tant que el seu potencial experimental s'ha basat a indagar justament en aquest espai d'interacció que s'obre entre les pràctiques artísti-

ques, les institucions culturals i diversos sectors socials.

Amb «El museu com a frontissa», Javier Rodrigo convida ara a reflexionar a l'entorn d'aquesta condició del museu a persones que han col·laborat amb els projectes de L'Aparador, alhora que ofereix diversos tallers que ha organitzat amb entitats i centres educatius de la ciutat per debatre a partir d'aquest element del museu. La intenció és recapitular per prendre en consideració el conjunt d'experiències que s'han desplegat amb el cicle i els diferents punts de vista que s'hi han generat sobre el museu i L'Aparador.

Creiem que una avaluació participativa és la millor manera per cloure un cicle que ha procurat travessar certes fronteres i, tanmateix, experimentar-les en tant que *frontisses*, per convertir el museu, finalment, en una *arena*, una arena pública. Tot i que el cicle arriba ara a la seva fi, esperem que hagi servit per generar uns aprenentatges que permetin seguir explorant i desafiant el museu —respecte la seva condició d'agora i de recurs públic per a les societats contemporànies— a tots els participants i les institucions implicades.

Experiments de mediació entre museus i ciutadania

Inauguració de l'exposició «Territorio Archivo». Octubre del 2012.

Amb les pàgines següents oferim una petita mostra d'iniciatives de museus i institucions culturals d'arreu del món que estan generant temptatives i experiments sobre polítiques culturals i museologia. De maneres diferents, aquestes iniciatives entrecreuen les pràctiques d'art públic, la col·laboració i la mediació amb les comunitats. Podem considerar que es tracta de models que actuen com una frontissa o un espai transfronterer entre el museu i la ciutadania.

Aquesta mostra pretén ser un petit mosaic que presenti l'emergència d'altres models de relació entre museus, ciutadania i polítiques culturals, tal com també s'ha provat d'experimentar des de L'Aparador amb el cicle *De com convertir un museu en arena*. Els estudis de cas que s'hi relaten representen un mostreig de paradigmes o de bones pràctiques, amb el benentès que tots estan creuats per complexitats, reptes i dificultats, tal com succeeix amb el treball de L'Aparador.

Territorio Archivo. Fundació Cerezales Antonino i CiniaCerezales. Lleó (2008 - actualment)

<http://www.fundacioncerezalesantoninoycinia.org/territorioarchivo/>
www.territorioarchivo.org

Institució privada activa al poble de Cerezales «orientada al desenvolupament del territori i la transferència de coneixement a la societat mitjançant dues vies d'acció: la producció cultural i l'etnoeducació». El seu treball contempla la realització de tallers i projectes de col·laboració amb la comunitat local, l'exercici de la sobirania local i la recuperació d'espècies ramaderes autòctones, així com el desenvolupament de comunitats de coneixement i cultura oberta, cultura popular o treball comunal.

En destaca la plataforma i projecte d'investigació-arxiu col·lectiu en procés obert titulat *Territorio Archivo*. Fou iniciada durant l'estiu del 2011 i impulsada per Chus Domínguez sobre sis nuclis propers entre si, que estaven situats a la comarca Condado-Curueño. Aquest projecte va representar un treball de mediació i recerca sobre la memòria popular al llarg d'un any i mig. A partir d'entrevistes, trobades i del treball amb diverses persones i grups de 6 poblacions petites que va realitzar el grup d'investigadors (amb una marcada implicació de l'equip de la fundació), s'ha anat gestant un arxiu en línia del territori que mostra la cultura visual, la memòria oral i el conjunt de paraules o claus que generen i constitueixen els territoris. Cada persona ha estat considerada una «conservadora» o «conservador domèstic»; el seu patrimoni visual ha estat conservat digitalment; s'han generat relats orals, «filandones», per parlar i contactar amb totes les persones conservadores; s'han geolocalitzat els diversos documents i els grups de participants han contactat entre si a la plataforma. Els «filandones» són reunions populars que es conserven en alguns pobles de l'entorn per a la manufactura tèxtil en què les persones es troben, conversen, realitzen intercanvis i construeixen comunitat. Amb tot el material, també es va generar una exposició de gairebé dos mesos i es va prosseguir posteriorment per mitjà de tallers i finlandones com a eina per continuar activant aquest arxiu.

Territorio archivo és un treball en curs de la Fundació Cerezales Antonino y Cinia que va ser iniciat per Chus Domínguez i que coprodueix el Centro de Desarrollo Sociocultural de la Fundació Germán Sánchez Ruipérez.

Intermediae. Madrid (2007 - actualment)

www.intermediae.es

Intermediae és un espai experimental de l'Àrea de les Arts de l'Ajuntament de Madrid. Se situa al barri de Legazpi, des d'on actua com un laboratori de producció de projectes i innovació ciutadana especialitzat en cultura visual. S'activa per mitjà de la participació, el treball comunitari i les xarxes col·laboratives.

En tant que centre de producció, *Intermediae* genera una relació fluïda entre treballadors culturals i agents innovadors, el seu equip de treball i el teixit social, tant del barri com de la part sud de Madrid. Aquesta tasca de laboratori es realitza per mitjà d'activar la nau de treball i les exposicions, diversos espais i projectes que comporten un marcat component de mediació, les seves pròpies comunitats o xarxes, així com aliances i relacions descentralitzades amb altres actors. Entre les múltiples iniciatives que s'han portat a terme, es poden destacar un treball de cinema col·lectiu amb el qual durant gairebé dos anys diversos veïns han produït pel·lícules o una seu fixa ubicada en el mateix barri (*La Fábrica de Cine sin Autor*). Així mateix, s'ha promogut la producció participativa del col·lectiu Debajo del Sombrero i les comunitats de persones amb diversitat funcional amb què treballen; s'ha col·laborat en obres de teatre experimental amb un grup de dones del barri amb què, per mitjà de la ficció, s'ha procedit a la recuperació i activació de contextos polítics de la crisi actual (*La Gaseosa de Ácido Eléctrico*).

LABmediació. Centre d'Art de Tarragona (CAT). Tarragona (2011 - 2013)

<http://ca.tarragona.cat/es/programas>

LABmediació va desenvolupar entre el 2011 i el 2013 una investigació pràctica i teòrica sobre els potencials i les contradiccions de les pràctiques de mediació entre l'esfera artística i social. Es va desplegar per mitjà d'articular una relació transversal amb els demés programes del Centre d'Art de Tarragona (CAT). Va iniciar la seva activitat amb unes jor-

Filandón de Ambasaguas: reunions amb els veïns d'Amasaguas del Curueño per generar discussions a l'entorn del material fotogràfic de «Territorio Archivo». Novembre del 2012.

Espai de Fàbrica de cine sin autor. Intermediae.

nades de treball en xarxa anomenades «Obert per Reflexió». Va consistir en un seguit de trobades que es van generar amb diversos actors socials, culturals i comunitaris de l'entorn de Tarragona que van tenir lloc al llarg de gairebé tres mesos. D'aquest primer espai d'aprenentatges en xarxa, van sorgir tres grups de treball que van generar projectes d'autoaprenentatge sobre el treball col·laboratiu i en context, una plataforma de difusió en xarxa de les pràctiques de cultura del territori i una xarxa local sobre gestió cultural.

El Laboratori també ha incidit en les interferències i mediacions coproduïdes amb el programa comissarial i ha apostat per col·laborar i codissenyar la programació del centre amb agents del context i grups participants d'«Obert per reflexió». En aquest sentit, ha generat, per exemple, seminaris de mediació amb escoles a partir de l'exposició «Habeas Corpus», amb què es promovia un arxiu de memòries i testimonis que proveïen diversos centres educatius. Un altre exemple és el projecte *En relació*, coordinat amb Marta Ricart i amb la col·laboració de la Fundació Casal l'Amic, que va tenir per objectiu generar espais d'aprenentatge i pràctiques de meto-

dologies de treball i participació amb diverses entitats socials i culturals de la ciutat. Cada participant va generar projectes contextuals que van mostrar-se a l'espai LABmediació i en correspondència amb l'exposició que en aquell moment hi havia al centre.

Sala Local. Centre d'Art Contemporani de Quito (CAC). Equador (2011 - actualment)

<http://cacmediacionquito.wordpress.com/>

La *Sala Local* de CAC és un espai que acull i mostra els projectes que desenvolupa l'Àrea de Mediació Comunitaria, en què es posa un èmfasi especial en una museologia i disseny expositiu comunitari i pedagògic. Tal com s'anuncia en el seu web, és un procés de política institucional que «intenta obrir espais per a la negociació i diàleg entre comunitats, institucions i artistes amb l'objectiu de generar maneres radicalment democràtiques de fer, debatre, aprendre i ensenyar».

El museu com Frontissa

Mediacions i friccions entre el museu i la ciutadania

Què es?

El projecte “El museu com Frontissa. Mediacions i friccions entre el museu i la ciutadania” és un projecte a mig camí entre la recerca visual i l’avaluació participativa de polítiques culturals, que porta a terme per Javier Rodrigo, investigador en educació i art i un dels coordinadors del projecte *Transductores*.

Aquesta iniciativa proposa construir una sèrie de mapes a l’entorn de L’Aparador del Museu Joan Abelló a partir de la xarxa de actors socials que hi han estat relacionats. L’objectiu de la iniciativa es construir una avaluació d’aquest programa a partir de considerar els diversos projectes artístics, actors així com sabers i complexitats que hi han tingut lloc, i que ha de servir com a clausura del cicle “De com convertir un museu en arena”, que ha comissariat Oriol Fontdevila.

Alguns mapes es proposen realitzar de forma individual i via online, mentre que d’altres es generaran a partir de tallers o espais de trobada amb algunes entitats o grups que s’han implicat amb els projectes de L’Aparador.

Què demanem ?

Et convidem a dibuixar el museu a partir d’una imatge o metàfora que serveixi per representar quina ha sigut la teva experiència en relació amb *L’Aparador*. Pots plantejar el dibuix com tu vulguis, així com plantejar-lo a la manera d’un diagrama o mapa d’idees –i, en aquest sentit, fins i tot assimilar-lo a un organisme o un sistema, un arbre, una casa o un cos humà. En qualsevol cas, es tracta de presentar un element que representi la teva visió sobre aquest espai.

En el cas que sigui necessari per a la seva lectura o comprensió, també et demanem que insereixis una llegenda o una explicació que sigui aclaridora del mapa. A la part inferior de la fitxa també ens agradaria que poguessis afegir algunes paraules que siguin també aclaridores o descriptors del teu punt de vista en relació a *L’Aparador*.

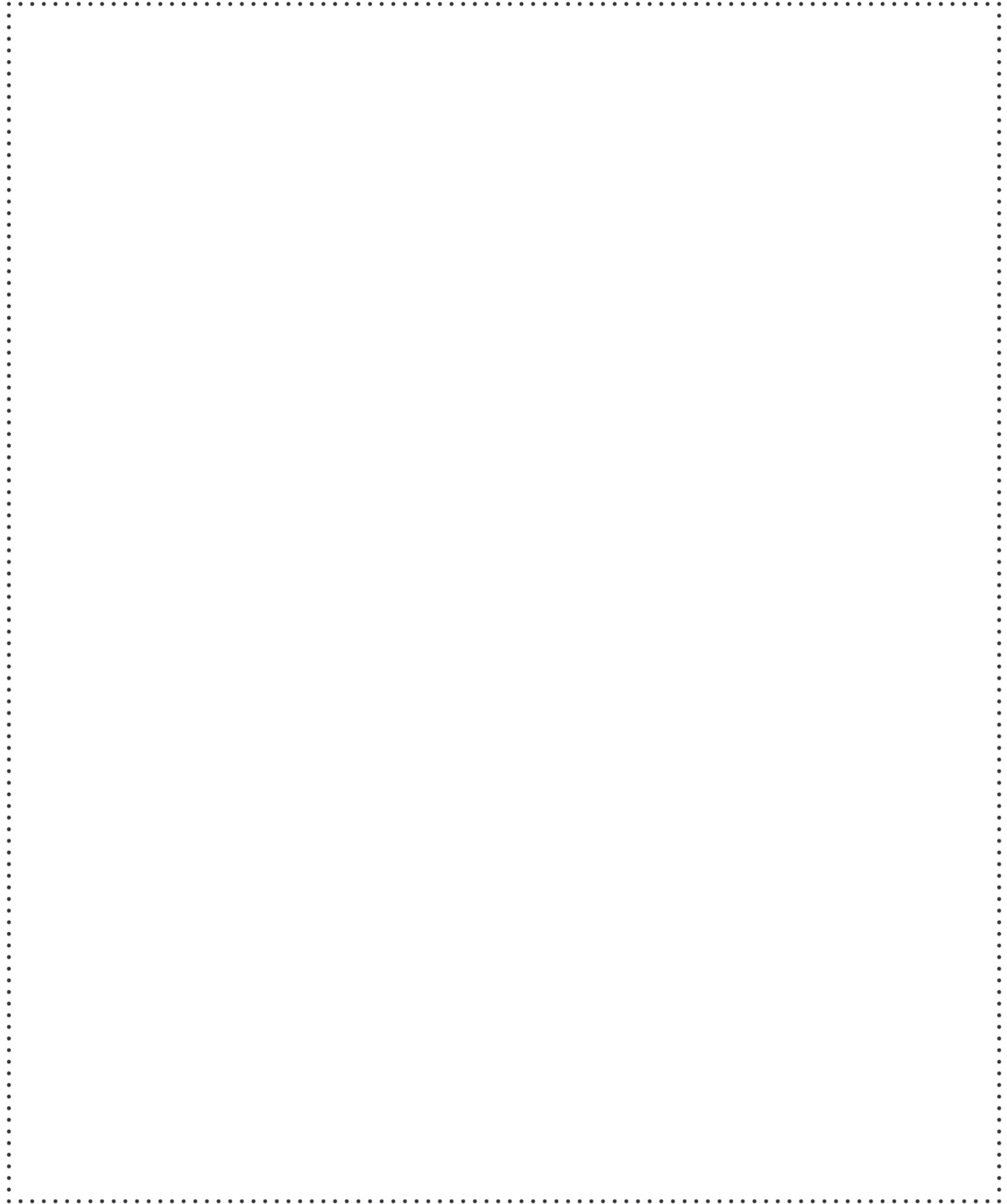
Finalment et demanem que, si et ve de gust, indiquis el teu nom o el nom del col·lectiu al qual pertanys. En tot cas també ens interessaria que indiquis el teu perfil o posició des de la qual has interactuat amb L’Aparador (artista, educadora, veí, gestor, etcètera).

Com s’utilitzarà aquesta fitxa ?

Totes aquestes fitxes es presentaran a L’Aparador com a part d’una composició col·lectiva o mural, conjuntament amb un anàlisi gràfic de paraules o tags i altre tipus d’informació. La idea es fer una representació visual de les complexitats del treball a L’aparador tant en el cicle de comissariat actual com en edicions anteriors.

El museu com frontissa

*Quina ha estat la teva experiència en relació amb el projecte de L'Aparador?
Com representaries el rol de L'Aparador com un element de relació entre l'espai públic, el museu i la ciutadania?*

Títol/ Autor / Perfil/ Data:

TAGS / paraules identificatives:

Sessions de treball de Javier Montero a Gaseosa de Ácido Eléctrico. Intermediae.

Taller en relació. LABmediació. Centre d'Art de Tarragona, 2013.

El CAC és localitzat en un espai de l'antic Hospital de Quito que va ser seu d'exposicions del Bicentenari. Anteriorment havia estat un lloc emblemàtic usat comunitàriament pel barri del seu costat, San Juan, mitjançant diverses ocupacions. La mediació del museu es va generar a partir de la realització de diversos tallers en què es va discutir i posar en qüestió els usos diversos de l'edifici. A partir d'aquests tallers es va començar a generar un arxiu de la memòria visual i oral sobre els modes d'habitar i els vincles del barri de l'edifici, fet que va donar peu a articular el programa de mediació amb el barri. A partir d'aquestes trobades, es van identificar les necessitats de disposar d'una sala del museu per mostrar la memòria i el treball de mediació, de cedir altres espais del museu a les comunitats (actualment en ús), així com d'iniciar la rehabilitació de la part posterior de l'edifici com un espai comunal per al barri. En aquest darrer àmbit, s'ubiquen un seguit d'elements que han estat fruit en major o menor mesura de la intervenció d'agents del barri, com és ubicar un hort comunitari que gestionen dones del lloc, una arquitectura generada amb artistes i una pista d'entrenament de *parkour*.

La *Sala Local* es va obrir el juliol del 2012 amb una exposició fotogràfica de la memòria del barri de San Juan, que va ser fruit del treball de negociació amb els veïns i veïnes. S'hi van mostrar les fotografies, les memòries i els resultats del treball amb grups, a més de diverses intervencions que van ser fruit del treball i la investigació conjunts: un mural amb banderoles de les paraules i frases significatives del barri; una investigació visual dels recorreguts del barri; materials d'un taller de fotografies amb joves del barri, un mapa del barri. Tot això acompanyat d'una maqueta que varen construir diversos nens i nenes.

Museos y Territorio. Museo de Antioquia. Medellín (2006 - actualment)

<https://www.museodeantioquia.co/mediacion/#/museo-y-territorio/Canal Youtube>

Museos y Territorio és el programa estable de relació amb comunitats del Museu d'Antioquia. Es tracta d'una àrea que és formada per un equip mixt en què hi ha treballadors socials i comunitaris, investigadors i educadors. El seu marc d'acció se situa tant a l'àrea metropolitana d'Antioquia com a la resta de la província a partir de treballar nocions crítiques de patrimoni, memòria i identitat des de la perspectiva de l'educació popular, el comissariat participatiu i el treball comunitari. Avui en dia, *Museos y Territorio* és format per quatre components: *Museo Itinerante*, *Museo y Comunidad*, i *Mawí* (espai virtual al web), a més de processos d'assesso-

Espai de mediació i centre de recursos. LABmediació. Centre d'Art de Tarragona.

rament i el simposi «Líderes Comunitarios», que s'incorpora a les principals xarxes de treball comunitari de la ciutat i la província.

El treball que es realitza amb *Museo Itinerante* consisteix en l'elaboració de projectes amb museus locals o comunitaris a partir de la investigació participativa i la memòria dels i les veïnes per generar «curadurías participativas» en diverses localitats. Aquests processos reforcen el patrimoni local, generen col·leccions situades i tallers pedagògics, alhora que proporcionen eines de treball i de seguiment a llarg termini amb líders locals. Per la seva banda, el programa de *Museo y Comunidad* genera pràctiques culturals col·lectives a les *comunas*, els barris, on l'educació popular, la ciutadania i els creadors es mesclen en espais de treball col·laboratiu. Per exemple, a la Comuna 1 es va generar una iniciativa de memòria local, cultures urbanes i diversos tallers de fotografia en col·laboració amb xarxes educatives, biblioteques, grups de dones i grups culturals locals. Tot el procés es va recollir en diverses exposicions per espais del barri, com «Retratos. El valor de los barrios», amb un documental i una mostra de retrats de les persones dels barris; l'exposició «Tramas de vida», en la qual es van construir narracions intergeneracio-

nals entre persones grans i grups de nens i nenes; o la mostra a l'estació de *metrocable* amb el títol de «Mi barrio-mi familia» a partir d'un taller de fotografia i història amb joves. Un altre exemple és el treball de jardins comunitaris al barri Flores de la Ciudadela Nuevo Occidente (2011), situat a la perifèria de Medellín, on a partir de líders comunitaris s'hi van activar i generar una xarxa de jardins. Amb aquest procés es va generar una participació de diverses comunitats i la implicació en els espais intersticials dels complexos d'habitatges del barri Las Flores, cosa que va provocar la participació intergeneracional i la implicació dels i les habitants dels blocs de pisos.

Centre for Possible Studies. Serpentine Gallery. Londres (2009 - actualment)

<http://centreforpossiblestudies.wordpress.com/>

Centre for Possible Studies és un espai de mediació, experimentació, residències i col·laboracions a llarg termini que ha desenvolupat la Serpentine Gallery. La iniciativa va sorgir del projecte *Edgware Road*, que va plantejar treballar amb artis-

Museos y Territorio. Museo de Antioquia. Treballs i processos de museus i comunitats.

tes, residents de la zona, comerciants i altres persones per tal d'activar, investigar i generar imatges sobre el futur del carrer d'Edgware Road. Amb la proposta, es van generar projectes expositius, un web i projectes de col·laboració i residències a llarg termini amb diversos grups .

A partir de les diverses accions, el *Centre for Possible Studies* es va anar establint com la seu local des d'on generar activitats entre artistes, activistes, treballadors locals, residències d'art i altres productors o pensadors. Es va posar un èmfasi especial en productors contemporanis i a generar intercanvis relacionats amb les cultures orientals que hi ha a la zona. D'aquesta manera, s'han desenvolupat seminaris i grups de discussió continuus sobre espai públic relacionats amb la música i la transculturalitat o el lliure mercat, així com esdeveniments de caràcter polític i pedagògic amb el suport de fanzines, fotografia i tallers en col·laboració amb el centre de migrants de la zona. Entre d'altres, destaquen iniciatives com el taller de «Free-Cinema School», que abordava l'herència de les pedagogies radicals, la democràcia participativa i l'anomenat *free-cinema*. Aquest espai va esdevenir també una infraestructura comunitària de la mà del grup de teatre polític *Implicated Theatre*, que seguia els paràmetres del teatre de l'oprimit per mitjà de tallers, accions i espais de treball sobre l'acció i la veu en relació amb les lluites de migrants actuals del barri .

Un altre exemple és *Pleasure: A block Study*, un web publicació bilingüe (<http://edgwareroad.org/>) que permet imprimir imatges i textos que relaten les microhistòries de diversos dels blocs d'edificis de la zona. Aquesta iniciativa va ser desenvolupada pel col·lectiu CAMP, de Bombai, que va posar l'èmfasi en les cultures àrab, kurda, iraniana i irlandesa, i les respectives microhistòries relacionades amb la zona des del segle XIX. Finalment, també destaca *RE:ASSEMBLY*, un treball de tres anys entre el grup de recerca militant i paisatgisme sonor *Ultra-red* i l'escola *ST. Marylebone*. A partir de la pregunta «com sona la ciutadania?», es va procedir al desenvolupament d'un currículum compartit basat en la coinvestigació i en la connexió entre la ciutadania i l'acció crítica (estat, drets ciutadans, benestar, responsabilitat), el paisatge sonor i la identitat. El procés es va articular dins de la vida política i social de l'escola. El treball es va desplegar en diverses capes i va contemplar diferents dispositius, com els paisatges sonors —a la manera d'una òpera política—, esdeveniments organitzats pels alumnes sobre participació ciutadana, peces visuals i composicions musicals. Un web recull tots els materials que es van generar (<http://www.re-assembly.org/>), que també es varen presentar amb una exposició comunitària descentralitzada en diversos espais, que van incloure la mateixa escola i una església del barri.

Moviment de Immigrants Internacional. Queens Museum . Nova York (2011)

<http://www.queensmuseum.org/projects/>
<http://immigrant-movement.us/wordpress/about/>

El *Moviment de Immigrants Internacional* és un projecte de col·laboració a llarg termini que va iniciar l'artista Tania Bruquer i que es desenvolupa al barri de Corona, Queens, el museu del qual ha generat una considerable activitat comunitària des del 2006. Aquest procés, que l'artista anomena «projecte sociopolític», sorgeix com una producció de *Creative Times* i del *Queens Museum* a partir d'una invitació específica a l'artista per treballar al barri. El projecte disposa d'una botiga com a base fixa a Corona i s'articu-

Centre for Possible Studies. Façana d'una de les seus del projecte

«Embassy Ball». Acció d'Implicated Theatre Embassy, 2013.

Balls equatorians per tancar el segon any de projecte a la seu del *Movimiento Inmigrante Internacional*.

la a partir de generar un espai de treball col·lectiu gratuït, en el qual es barrejen programes educatius, serveis de salut i assessoria per a les comunitats migrants de la zona, així com tallers de reparació de bicicletes, d'idiomes, de música, de dansa o d'estampació. Així mateix, s'hi organitzen altres activitats artístiques i culturals. El primer any, l'espai va generar el *Manifesto Migrante*, mentre que el segon any es va imposar una major participació i es va consolidar el treball amb el barri. Va esdevenir, així, un espai de referència per a diverses iniciatives de treball, entre organitzacions de base, serveis socials, iniciatives locals i altres tipus de programes. Durant el tercer any, el projecte ha generat un programa de lideratge amb un grup motor format majoritàriament per dones. ☺☺☺

En les arenas de la negociació. Conversa sobre el cicle *De com convertir un museu en arena*

Entrevista de Javier Rodrigo a Oriol Fontdevila, comissari del cicle, i a Pepa Ventura, directora del Museu Abelló. Pensar i actuar des de les arenas de la negociació en un museu vol dir mediar entre les diverses esferes i dimensions que creuen les institucions públiques, les polítiques culturals, la ciutadania i l'esfera social. Aquesta posició és un repte que implica acceptar el museu com un espai obert als conflictes i les cooperacions. Les respostes del comissari i directora posen de manifest que amb el cicle no s'ha treballat per arribar a un consens absolut, sinó que més aviat s'ha procurat treballar des de les tensions que són implícites entre les respectives posicions, així com fer-les fructíferes i donar lloc a una pluralitat i heterogeneïtat de discursos i veus. És a dir, amb el cicle s'ha procurat generar una esfera pública alternativa. I això comporta una feina constant, dura i complexa; embrutar-se en els bancs d'arena i posar-se en molts fangals.

JAVIER RODRIGO: Aquest cicle ha estat anomenat *De com convertir un museu en arena*. Què ha estat per tu l'arena o l'espai de discussió i de relacions d'aquest museu?

ORIOU FONTDEVILA: Per mi el concepte «arena» ha tingut des del principi una doble accepció: per una banda, es refereix a la possibilitat del museu d'esdevenir una «arena pública», per l'altra, es refereix a la possibilitat de posar en joc i fins i tot acabar amb una certa noció de museu, que és la del museu com a contenidor per a la conservació, especialment d'objectes associats amb l'alta cultura. La qüestió de l'arena planteja, per tant, com la possibilitat d'establir el museu com un espai de debat que es pot articular amb diferents problemàtiques, així com la possibilitat de generar un espai que convoca diferents sectors de la ciutadania a debatre sobre el mateix museu i les funcions que assumeixen avui en dia aquest tipus d'institucions. En aquest sentit, els debats més fructífers del cicle crec que s'han donat en relació amb l'exploració dels mateixos límits institucionals, ja sigui pel que fa a les possibilitats del museu de posicionar-se en relació amb determinades problemàtiques i de col·laborar amb grups locals, així com pel que fa al museu en tant que espai d'enunciació i visibilitat.

PEPA VENTURA: Penso que si fos ara li proposaria al comissari de canviar el títol del cicle per *De com convertir L'Aparador en arena*. Aquest espai llarg com una vitrina és l'aparador del museu, però a diferència d'altres aparadors no mostra el que hi ha dins del museu, sinó que mostra el que hi ha més enllà del vidre. I més enllà del vidre hi ha debat: discussió, participació, creació; preguntes: què vol dir?, per què ho diu?, com ho diu? Hi ha opinió: m'agrada el que teniu a L'Aparador, no he entès res, no m'agrada gens, això és art?, aquest sí que és bonic! L'Aparador és la relació dels ciutadans de Mollet amb l'art emergent, on l'art s'abraona sobre els vianants quan passen pel carrer, alguns deixant-se seduir, d'altres indiferents... Però aquesta invitació a la mirada el converteix en un espai singular amb pluralitat d'opinions, en definitiva, en un espai ric.

JR: Penseu que el projecte ha canviat o alterat les relacions entre la ciutadania i el museu? En quins aspectes?

OR: Un dels al·licients que un cicle d'aquestes característiques pot aportar a un museu crec que té a veure amb la possibilitat que reporti vincles socials inèdits i que augmenti la seva audiència. Ara bé, aquesta qüestió no crec que es pugui donar sense una relectura crítica de la institució i de les polítiques culturals que des de l'administració es plantegen com a públiques. Crec que, efectivament, amb el cicle s'han establert vincles que han estat fructífers i que han permès produir reflexions genuïnes a l'entorn de qüestions relacionades amb l'educació, la història, l'economia, l'art o la cultura. Tot i així, en la majoria dels casos s'ha tractat de col·laboracions esporàdiques i no crec que hagin arribat a tenir incidència en les maneres com aquesta institució es relaciona amb la ciutadania. Almenys ara per ara.

PV: Crec que el projecte no ha canviat ni ha alterat les relacions. El projecte s'ha obert a la diversitat d'opinions, i com a tal les relacions han evolucionat en paral·lel, potser no sempre al mateix ritme, però de ben segur que ens ha enriquit als qui estem de portes endins i als qui estan fora, ja que els projectes s'han fet sempre en aquesta direcció.

JR: Quines han estat les majors dificultats o els reptes d'aquest cicle? I els aspectes imprevistos o sorpreses que han sorgit?

OR: El repte s'ha de reconèixer que no era fàcil. De les investigacions i de les col·laboracions que s'han plantejat n'han sorgit enuncisats controvertits, ben sovint amb implicacions polítiques i institucionals. Això ha comportat que també sorgissin tensions entre les diferents parts implicades amb els projectes, així com amb el mateix museu i amb l'ajuntament de Mollet del Vallès. De fet, probablement un cicle així no podria tenir lloc si no és precisament des de la tensió i per mitjà de posar en joc les convencions establertes a diferents nivells. Tot i així, personalment m'han sorprès les dificultats que les institucions públiques tenen a l'hora d'incorporar-se i posicionar-se en relació amb certs debats públics, així com la por que de manera creixent s'està instal·lant en aquest àmbit i que les porta a blindar-se. Tot i que les dificultats hi han estat i els conflictes que s'han ocasionat potser no s'han sabut resoldre sempre de la millor manera, també vull aprofitar per agrair al personal del museu el suport que han manifestat en tot moment envers el cicle i la qualitat humana de la seva direcció i equip.

PV: Quan un projecte s'obre a la participació i a la diversitat, sorgeix la pluralitat, que, en alguna ocasió ha derivat en conflicte. La relació artista-comissari-institució-públic no és fàcil, i penso que en aquest cas es produeix per la particularitat de l'espai que no té límits. Segur que si algunes propostes presentades haguessin estat en una de les sales del museu, la lectura hauria estat diferent. Però per mi la major dificultat que ha tingut aquest cicle i els anteriors ha estat trobar el canal o els codis que ens permetessin apropar més l'art emergent als vianants. Malgrat tot, és un dels espais que més m'ha agradat de la Fundació perquè com a museu dóna identitat a la ciutat.

Javier Rodrigo

EL MUSEU COM A FRONTISSA

Mediacions i friccions entre el museu i la ciutadania

Una reflexió col·lectiva a l'entorn de L'Aparador, amb la participació de: Efrén Álvarez, Jordi Antas, David Armengol, Pilar Armengol, Raquel Avellaneda, Vanesa Avilés, Andreu Badius, Mar Baltondre, Mercè Bertran, Sergi Botella, associació CREA, Anna Crosas, Marina Escribano, Oriol Fort, Antonio Galiano, Nuria Güell, Hortensia Guerreiro, LaFundició, Lola Lasurt, Albert Liza, Josep Monràs, Centre Cultural La Marineta, grups de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat de l'IES Mollet, Alba Mayol, Missisipi productions, Marisa Muñoz, Daniel Novo, Daniela Ortiz Graciela Parramón, Mari Carmen Pérez, Victòria Pérez, Mireia Ollé, Mercè Perez, Marta Pol, Carles Poy, Laia Ramos, Alba Rike, Berta Ros, grups de 6 a i 6 b de l'Escola Sant Vicenç, Mireia c. Saladrígues, Angelina Serra, Montserrat Tura, Laura Vega, Pepa Ventura, Xavi Vicente, Oriol Vilanova, entre d'altres.

INAUGURACIÓ

Divendres 7 de març de 2014 a les 19.00 h

Mr. CJ+ Iván

Improvisació en hip-hop. Relectura de L'Aparador.

Ens mengem L'Aparador

Berenar-happenig amb un pastís de Pastisseria Lorena.

Festa de final de cicle

De com convertir un museu en arena.

Tren des de Barcelona: L2 Rodalies Renfe

Estació Passeig de Gràcia (direcció Granollers - Sant Celoni) - Estació Mollet Santa Fost.

Viatge de 22 minuts - estació a 5 minuts del Museu Abelló.

Museu Abelló
Fundació Municipal d'Art

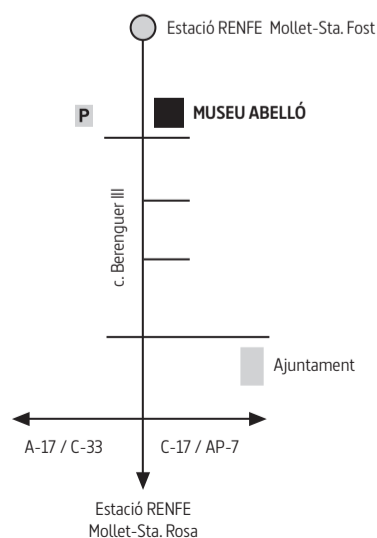

L'APARADOR és visible durant 24 h, els 365 dies de l'any, faci fred o calor.

A tan sols 3 minuts de l'estació de Mollet (Rodalies RENFE) i a 20 minuts de l'estació de Barcelona - Passeig de Gràcia.

Museu Municipal Joan Abelló
Berenguer III, 122.
08100 Mollet del Vallès
T. 93 544 50 99
F. 93 593 32 75
museuabelló@molletvalles.cat
www.museuabelló.cat

Ajuntament de Mollet del Vallès

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Barcelona

Col·labora:

vermuta, plàtano i tapes